

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«ХІРУРГІЯ ТА МАСАЖ ПРИ ХІРУРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітній ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Групи	II MC - 14
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра хірургічних дисциплін і невідкладних станів
Викладач курсу	Хоркава Богдана Андріївна – асистент кафедри
Контактна інформація викладача	e.mail: b.khorkava@lma.edu.ua Група у Viber, Google Classroom.
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 7. Загальна кількість годин – 210. Розділів – 5. Рік підготовки – 2-й, 3 – ій. Семестр – 4-й, 5 – ий. Лекції – 60 год. Практичні заняття – 80 год. Самостійна робота – 70 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна <u>«Хірургія та масаж при хірургічних захворюваннях»</u> є нормативною дисципліною зі спеціальності 223 Медсестринство. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам фахової передвищої освіти необхідні знання для опанування клінічних дисциплін загального та фахового спрямування. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: травматичні ушкодження та хірургічні захворювання, діагностика яких базується на аналізі суб'єктивного та об'єктивного обстеження пацієнта, лабораторних та інструментальних методах обстеження.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни є: підготовка сестер медичних з масажу до роботи в закладах охорони здоров'я (ЗОЗ); отримання знань щодо хірургічних хвороб для успішного здійснення професійної діяльності. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати: <ul style="list-style-type: none"> - елементи хірургічної діяльності (асептику, антисептику); - принципи проведення дезинфекції приміщень;

- методи проведення стерилізації інструментарію, білизни, апаратури, предметів догляду;
  - правила обробки рук медичного персоналу перед операцією та маніпуляціями;
  - групи загального та спеціального інструментарію та правила його використання;
  - правила підготовки пацієнта до обстежень;
  - принципи підготовки пацієнта до операції;
  - правила проведення премедикації;
  - алгоритми надання невідкладної допомоги при станах, що загрожують життю пацієнта;
  - принципи догляду за пацієнтами в післяопераційному періоді в залежності від проведеної операції;
  - принципи профілактики післяопераційних ускладнень;
  - правила забору крові і гемотрансфузій;
  - основні принципи підготовки операційної та перев'язувальної до робочого дня;
  - основні принципи обстеження хірургічного пацієнта;
  - принципи оцінювання загального стану, діагностику ушкоджень і хірургічних захворювань;
  - принципи та методи надання першої медичної допомоги;
  - основи профілактики захворювань;
  - основні принципи догляду за важкохворими та профілактики ускладнень;
  - принципи спілкування з пацієнтами, родичами пацієнтів;
  - правила етики та деонтології у професійній діяльності;
  - організацію роботи у відділенні інтенсивної терапії;
  - будову наркозних та дихальних апаратів, електрокардіографа, дефібрилятора і техніку безпеки під час їх експлуатації;
  - сучасні анестетики та їхню дію під час проведення загального та місцевого знеболювання;
  - показання та протипоказання до різних видів анестезії;
  - основні ознаки термінальних станів;
  - правила проведення реанімації;
  - чинні нормативно-директивні документи МОЗ України.
- вміти:**
- дотримуватися правил асептики та антисептики;
  - проводити психологічну підготовку пацієнта перед маніпуляціями та операцією;
  - оцінювати загальний стан пацієнта;
  - діагностувати стани, які потребують невідкладної допомоги;
  - надавати невідкладну допомогу при станах, що загрожують життю пацієнта;
  - проводити іммобілізацію ушкодженої ділянки тіла;
  - накладати м'які пов'язки на різні частини тіла;
  - спілкуватися з пацієнтами, їх родичами та колегами, дотримуючись принципів етики та деонтології;
  - визначити клінічні ознаки закритої та відкритої механічної травми;
  - провести аналіз клінічних ознак тематичних пацієнтів при хірургічних захворюваннях різної етіології та локалізації;
  - визначити етіологію та патогенез хірургічних захворювань;
  - надати пацієнту стабілізуюче положення при наданні невідкладної допомоги;
  - накласти джгут Есмарха при кровотечах;
  - накласти стискаючу пов'язку при венозних кровотечах;

	<ul style="list-style-type: none"> - провести пальцеве притискання артерій для тимчасової зупинки кровотоку; - надати невідкладну допомогу при внутрішніх кровотечах; - скласти план масажу та ЛФК при хірургічних ушкодженнях та захворюваннях.
<p>Програмні результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Вибрати найбільш доцільні навички (уміння), медичні засоби, втручання та дії для застосування у практичних ситуаціях. - Інтерпретувати основні положення філософії сестринської справи. - Застосувати знання української мови для усної комунікації та при веденні медичної/медсестринської та іншої ділової документації. - Застосувати комп'ютерні та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів діяльності. - Відтворити навчальний матеріал усно/письмово/при виконанні типових професійних задач в імітованих умовах. - Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді. - Застосовувати навички ефективної комунікації з пацієнтами, членами їх родини та іншими медичними працівниками в імітованих ситуаціях. - Інтерпретувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. - Провести оцінку стану здоров'я пацієнта при різних станах і захворюваннях у різні вікові періоди життя (включаючи процес вмирання). - Визначити проблеми пацієнта при різних станах і захворюваннях у різні вікові періоди життя (включаючи процес вмирання). - Розробити плани догляду при різних станах і захворюваннях у різні вікові періоди життя (включаючи процес вмирання). - Оцінити плани медсестринського догляду. - Коректувати плани медсестринського догляду. - Описати заходи, спрямовані на профілактику захворювань. - Розробляти плани навчання пацієнтів та членів їх родини. <i>Емоційна сфера</i> - Дотримуватися принципів професійної етики, толерантної та неосудливої поведінки. - Вибрати тактику спілкування з пацієнтами, членами їх родини та колегами, враховуючи соціальні, культурні, психологічні та релігійні відмінності в клінічних та імітованих ситуаціях. - Дотримуватися принципів загальнолюдської моралі та поваги до людської гідності. - Керуватись принципами екологічного виховання. <i>Психомоторна сфера</i> - Виконати план медсестринського догляду на фантомах і муляжах в імітованих та клінічних ситуаціях. - Демонструвати медсестринські процедури і маніпуляції відповідно до протоколів і алгоритмів на фантомах і муляжах. - Дотримуватися правил безпеки життєдіяльності, техніки безпеки і охорони праці. - Демонструвати навички оцінки функціонального стану пацієнта, підготовки його до діагностичних досліджень та взяття матеріалу для лабораторних досліджень, в тому числі в імітованих ситуаціях, на фантомах і муляжах. - Демонструвати навички застосування фармакологічних засобів, в тому числі в імітованих ситуаціях, на фантомах і муляжах. - Практикувати безпечну поведінку щодо збереження здоров'я при виконанні медсестринських процедур і маніпуляцій, в тому числі в імітованих ситуаціях, на фантомах і муляжах.

Впровадити план навчання пацієнта та членів його родини.

Політика курсу

Дотримання принципів академічної доброчесності.

Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології.

Під час занять здобувачі фахової передвищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять.

Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну.

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять.

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості організації хірургічного відділення та операційного блоку	2
2	Асептика. Антисептика	2
3.	Кровотеча та крововтрата	2
4.	Знеболювання	2
5.	Інфузійна терапія	2
6.	Діагностика хірургічних захворювань	2
7	Передопераційний та післяопераційний періоди	2
8.	Закриті механічні ушкодження. Синдром тривалого стиснення	2
9.	Відкриті механічні ушкодження	2
10.	Термічні ушкодження. Електротравма	2
11.	Гострі гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини	2
12.	Гостра і хронічна специфічна хірургічна інфекція	2
13.	Анаеробна інфекція. Загальна гнійна хірургічна інфекція	2
14.	Пухлини	2
Всього за IV семестр		28

15.	Ушкодження та хірургічні захворювання голови, її органів	2
16.	Черепно-мозкова травма	2
17.	Травми та захворювання шиї, її органів	2
18.	Ушкодження та хірургічні захворювання стравоходу, гортані. Сторонні тіла стравоходу, дихальних шляхів	2
19.	Ушкодження та хірургічні захворювання грудної клітки, органів грудної порожнини	2
20.	За захворювання грудної залози	2
21.	Ушкодження органів черевної порожнини. Кили живота	2
22.	Гострі запальні захворювання органів черевної порожнини: «гострий живіт», перитоніт, апендицит, холецистит	2
23.	Гострі запальні захворювання органів черевної порожнини: панкреатит, проривна виразка шлунка, шлунково-кишкові кровотечі, кишкова непрохідність	2
24.	Ушкодження та хірургічні захворювання прямої кишки	2
25.	Ушкодження та хірургічні захворювання органів сечової системи	2
26.	Ушкодження та хірургічні захворювання статевих органів	2
27.	Ушкодження та хірургічні захворювання хребта	2
28.	Ушкодження та хірургічні захворювання тазу, кульшового суглоба	2
29.	Ушкодження та хірургічні захворювання кінцівок	2
30.	За захворювання судин	2
Всього за V семестр		32
Всього		60

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості організації хірургічного відділення та операційного блоку. Асептика. Антисептика	4
2.	Кровотеча та крововтрата	4
3.	Знеболювання	4
4.	Десмургія. Транспортна іммобілізація	4
5.	Інфузійна терапія	4
6.	Діагностика хірургічних захворювань. Передопераційний та післяопераційний періоди	4
7.	Закриті та відкриті механічні ушкодження	4
8.	Термічні ушкодження. Електротравма	4
9.	Гострі гнійні захворювання шкіри та підшкірної клітковини	4
10.	Гостра і хронічна специфічна хірургічна інфекція	4
11.	Анаеробна інфекція. Загальна гнійна хірургічна інфекція	4
12.	Пухлини	4
13.	<i>Підсумкове заняття 1.</i> Профілактика хірургічної інфекції. Кровотеча та крововтрата. Знеболення. Десмургія. Інфузійна терапія. Відкрита і закрита травма. Термічна травма. Електротравма. Хірургічна інфекція. Пухлини	4
Всього за IV семестр		52
14.	Ушкодження та хірургічні захворювання голови, її органів	4
15.	Ушкодження та хірургічні захворювання шиї, її органів	4

16.	Ушкодження та хірургічні захворювання органів грудної клітки. Захворювання грудної залози	4
17.	Травми живота і хірургічні захворювання органів черевної порожнини	4
18.	Ушкодження та хірургічні захворювання прямої кишки, органів сечо-статевої системи	4
19.	Ушкодження та хірургічні захворювання хребта, кісток тазу, кінцівок, судин	4
20.	Підсумкове заняття 2. Ушкодження та хірургічні захворювання голови, шиї, грудної клітки, органів грудної та черевної порожнин, малого тазу, хребта, кінцівок, судин	4
Всього за V семестр		28
Всього		80

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Новітні антисептичні засоби (<i>ознайомитися</i>)	2
2.	Бактеріологічний контроль в операційній (<i>ознайомитися</i>)	2
3.	Підготовка пацієнтів до операції (<i>ознайомитися</i>)	3
4.	Скласти комплекс масажу з метою зняття нервового збудження в передопераційному періоді	3
5.	Скласти комплекс масажу для профілактики ускладнень з боку дихальної системи в післяопераційному періоді	3
6.	Принципи транспортної іммобілізації підручними засобами (<i>ознайомитися</i>)	2
7.	Види і покази до застосування спеціальних пов'язок (<i>ознайомитися</i>)	2
8.	Критерії відбору донорів для забору крові (<i>ознайомитися</i>)	2
9.	Підготовка пацієнтів до спеціальних методів обстеження (<i>ознайомитися</i>)	2
10.	Особливості харчування пацієнтів в післяопераційному періоді (<i>скласти меню</i>)	2
11.	Проведення масажу при закритих травмах м'яких тканин	3
12.	Проведення масажу при переломах і вивихах в період реабілітації	3
13.	Невідкладна допомога при різних видах поранень (<i>вивчити алгоритм</i>)	2
14.	Проведення лікувального масажу при опіках та відмороженнях	3
15.	Хірургічний туберкульоз у дітей і дорослих (<i>ознайомитися</i>)	3
16.	Хірургічна СНІД інфекція у дітей і дорослих (<i>ознайомитися</i>)	3
Всього за IV семестр		40
17.	Проведення масажу при травматичних ушкодженнях голови	2
18.	Невідкладна допомога при травмах шийного відділу хребта (<i>вивчити алгоритм</i>)	2
19.	Проведення масажу при вроджених вадах шиї	2
20.	Проведення масажу в післяопераційному періоді після мастектомії	2
21.	Проведення дренажного масажу при запальних захворюваннях легенів	2
22.	Невідкладна допомога при закритій травмі живота (<i>вивчити алгоритм</i>)	2
23.	Особливості догляду за колостомою (<i>ознайомитися</i>)	2
24.	Проведення масажу при захворюваннях сечо-статевої системи	3
25.	Проведення масажу при травмах хребта і тазу в період реабілітації	3
26.	Скласти комплекс масажу та ЛФК при остеохондрозі	3
27.	Скласти комплекс масажу та ЛФК для профілактики викривлень хребта в дитя-	3

	чому та підлітковому віці	
28	Проведення масажу при захворюванні судин кінцівок	2
29	Невідкладна допомога при гострому тромбозі артерій(<i>вивчити алгоритм</i>)	2
Усього за V семестр		30
Всього		70

Література для вивчення дисципліни	<p>Основна (базова):</p> <ol style="list-style-type: none"> Желіба М. Д., Хіміч С. Д., Герич І. М. Загальна хірургія.- Київ : Медицина 2018. Лисенко Б.П., Шейко В.Д., Хіміч С.Д та ін. Хірургія: підручник: — К.: ВСВ “Медицина”,2010 с. Ахтемійчук Ю.Т., Вовк Ю.М., Дорошенко С.В. Оперативна хірургія К.: ВСВ "Медицина", 2010. Березницький Я.С, Вільцанюк О.А, Желіба М.Д.та ін. Хірургічні хвороби: - Медицина, 2017. Іфтодій А.Г., Пішак В.П. Хірургічні хвороби. Підручник: Частина 1: - Чернівці, 2007. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> Гринчук Ф. Ю, Білоокий В. А, Полянський І П. Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини: - Букрек, 2012. Корік В.Є., Жидкова С.А. «Військово-польова хірургія: підручник» :- Центр учбової літератури, 2018. Кондратенко П.Г, Бондарев В.І., Бондарев, О.О. Васильєв Р.В. та ін. Хірургія (підручник): - ВСВ «Медицина», 2009. 					
Поточний та підсумковий контроль	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов’язковим виставленням оцінки за результатами практичної роботи, фронтального індивідуального опитування.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у два етапи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. усний екзамен: студент дає відповідь на 2 питання екзаменаційного білета; кожне питання оцінюється у 25 балів. 2. практичні навички: студент на муляжі показує елементи масажу відповідно до ситуаційної задачі. 					
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p><i>Лекції</i> проводяться з використанням аудіозаписів.</p> <p><i>Практичні заняття</i> проводяться з використанням аудіозаписів, муляжів.</p> <p><i>Самостійна позааудиторна робота студентів</i> забезпечується інформаційними ресурсами.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Zoom, Google Meet, Google Classroom.</p> <p>Лекції та практичні заняття будуть проводитися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Google Meet, Google Classroom.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).</p>					
Необхідне обладнання	<p>У звичайному режимі навчання.</p> <p>Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.</p> <p>У режимі дистанційного навчання під час карантину.</p> <p>Вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій).</p> <p>У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>					
Критерії оцінювання	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 60%;">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</td> <td style="width: 10%;">СМО</td> <td style="width: 10%;">ПМО</td> <td style="width: 10%;">ECTS</td> <td style="width: 10%;">За національною</td> </tr> </table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота	СМО	ПМО	ECTS	За національною
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота	СМО	ПМО	ECTS	За національною		

Модуль 1						шкалою
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО	

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;

САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;

МК модульний контроль;

МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;

СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;

ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до підсумкового контролю

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття про хірургію та хірургічні хвороби. Стисла історія розвитку хірургії. Українська хірургічна школа.
2. Організація хірургічної допомоги в Україні.
3. Асептика. Джерела та шляхи поширення інфекції в організмі.
4. Види асептики, її характеристика.
5. Дезінфекція, її види та характеристика.
6. Діючі накази МОЗ.
7. Види стерилізації. Паровий стерилізатор, його будова. Правила роботи та техніка безпеки при роботі з ним.
8. Сухожарова шафа. Правила роботи та техніка безпеки. Контроль стерилізації.
9. Профілактика імплантаційної інфекції. Види шовного матеріалу.
10. Внутрішньолікарняна інфекція та заходи щодо профілактики.
11. Антисептика, її види. Характеристика антисептичних речовин.
12. Сучасні антисептичні засоби для обробки рук персоналу, операційного поля.
13. Хірургічна операція, Види оперативних втручань. Особливості підготовки до операції дітей та осіб похилого віку.
14. Передопераційний період. Його мета і завдання. Особливості підготовки органів і систем органів пацієнта до планової операції.
15. Післяопераційний період. Його тривалість та варіанти перебігу. Оцінка стану пацієнта після операції.
16. Ускладнення з боку органів та систем в післяопераційному періоді.
17. Десмургія, пов'язка, перев'язка. Класифікація пов'язок. Покази. Правила накладання та вимоги до них.
Гіпс, його властивості. Проби на визначення якості гіпсу. Правила зберігання гіпсу. Правила накладання гіпсових пов'язок.
18. Транспортна іммобілізація. Види транспортних шин. Правила накладання на різні ділянки тіла.
19. Загальне знеболювання, його види та шляхи введення наркотичних речовин. Стадії інгаляційного наркозу. Наркозні апарати та інструменти для проведення наркозу.

20. Ускладнення під час та після проведення загального знеболювання. Догляд за пацієнтами під час та після наркозу.
21. Неінгаляційний наркоз. Його види, способи введення наркотичних препаратів.
22. Місцеве знеболювання. Його види. Місцеві анестетики, особливості застосування. Можливі ускладнення.
23. Кровотеча, крововтрата. Причини виникнення. Класифікація кровотеч. Проблеми пацієнтів з кровотечами.
24. Методи тимчасової зупинки кровотечі. Їх види та характеристика.
25. Методи остаточної зупинки кровотечі.
26. Групи крові, їх характеристика. Методи визначення груп крові. Можливі помилки при визначенні групи крові.
27. Резус-фактор. Методи визначення.
28. Сучасні погляди на переливання крові. Покази та протипокази до переливання.
29. Гемотрансфузійні засоби: компоненти та препарати крові, кровозамінники, їх класифікація, покази до застосування.
30. Підготовка пацієнтів до переливання. Проведення проб на сумісність.
31. Ускладнення при переливанні крові та її препаратів, їх профілактика.
32. Ускладнення механічного характеру та їх профілактика.
33. Ускладнення реактивного характеру та їх профілактика.
34. Ускладнення інфекційного характеру та їх профілактика.
35. Особливості догляду за пацієнтами після переливання крові, її компонентів, кровозамінників. Ведення документації.
36. Чисті та гнійні рани. Види загоєння ран. Їх характеристика.
37. Пухлини молочної залози. Класифікація. Клінічні симптоми. Діагностика. Лікування.
38. Дисгормональні гіперплазії молочної залози. Причини розвитку. Форми.
39. Опіки. Класифікація. Ступені опіків. Невідкладна допомога. Лікування.
40. Опікова хвороба. Умови виникнення. Періоди опікової хвороби.
41. Відмороження. Сприятливі фактори. Ступені відмороження. Періоди перебігу.
42. Електротравма. Невідкладна допомога. Лікування.
43. Рани. Класифікація ран. Особливості надання невідкладної допомоги, лікування та догляд.
44. Травма, травматизм. Класифікація травм. Види травматизму. Організація травматологічної служби в Україні. Профілактика травматизму.
45. Вивихи, сприятливі фактори, класифікація.
46. Переломи кісток. Сприятливі фактори. Класифікація. Надання невідкладної допомоги, лікування та догляд.
47. Травматичний шок. Механізм виникнення. Ступені важкості. Невідкладна допомога. Лікування.
48. Синдром тривалого стиснення. Патогенні фактори розвитку. Періоди захворювання.
49. Травми головного мозку. Види травм. Невідкладна допомога. Лікування.
50. Травми кісток черепа, його види, невідкладна допомога та лікування.
51. Закрита травма грудної клітки. Невідкладна допомога. Лікування.
52. Відкрита травма грудної клітки. Проблеми пацієнтів та їх вирішення. Невідкладна допомога. Лікування.
53. Травми хребта. Класифікація. Невідкладна допомога.
54. Травми кісток тазу. Невідкладна допомога. Догляд за травмованими пацієнтами.

	<p>55. Хірургічна інфекція. Класифікація. Місцеві та загальні прояви гнійної хірургічної інфекції.</p> <p>56. Місцева гнійна хірургічна інфекція: флегмона, карбункул, лімфаденіт. Збудники. Сприятливі фактори.</p> <p>57. Місцева гнійна хірургічна інфекція: фурункул, бешиха, гідраденіт. Збудники. Сприятливі фактори.</p> <p>58. Остеомієліт. Класифікація. Методи діагностики та лікування.</p> <p>59. Сепсис. Класифікація. Методи діагностики та лікування.</p> <p>60. Анаеробна інфекція. Газова гангрена, її збудники. Форми газової гангренни.</p> <p>61. Правець. Причини розвитку, сприятливі фактори.</p> <p>62. Хірургічний туберкульоз. Класифікація. Фази перебігу.</p> <p>63. Захворювання артерій нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз та облітеруючий ендартеріт. Сприятливі фактори. Лікування та догляд.</p> <p>64. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Сприятливі фактори.</p> <p>65. Проривна виразка шлунка та дванадцятипалої кишки. Стадії розвитку.</p> <p>66. Шлунково-кишкові кровотечі. Частота виникнення.</p> <p>67. Травми живота</p> <p>68. Кили живота. Сприятливі фактори.</p> <p>69. Кишкова непрохідність.</p> <p>70. Гострий апендицит.</p> <p>71. Гострий панкреатит. Сприятливі фактори. Класифікація.</p> <p>72. Гострий холецистит.</p> <p>73. Нирковокам'яна хвороба.</p> <p>74. Захворювання передміхурової залози (аденома, простатит).</p> <p>75. Запалення сечового міхура.</p> <p>76. Випадіння прямої кишки.</p> <p>77. Пухлини прямої кишки.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу